

ven woord en wederwoord een giftig wapen waren in de strijd tussen socialisten en katholieken. En ook de laatsten bleken niet vies van vuile taal.

Daarmee is het verhaal rond. Of toch niet?

Bijna alle auteurs hebben getracht weer te geven hoe de socialisten in de politieke arena toch verdedigers zijn geweest van de soms onderhuidse socialistische morele visie op seksuele kwesties. Meestal kwam die visie meer tot uiting in het werk van individuen dan in een eensgezind standpunt van een groep. Een totale visie op seksualiteit is echter nooit uitgewerkt. Was dit omdat het economische en het sociale (nog steeds) prioritair was in deze kapitalistische wereld en omdat het secundaire werd doorgeschoven naar groepen met weinig macht? Kan het ook zijn omdat dikwijls, naargelang de tijdgeest, slechts één element uit de seksuele structuur belangrijk werd en moest aangepakt worden, zoals abortus in het interbellum en seks met minderjarigen vandaag? Was een totale aanpak wel mogelijk zonder de maatschappijstructuren te verbreken? De oude vormen en gedachten werden slechts kortstondig doorgeschied in wat men mei '68 is gaan noemen. En even, voor een korte periode, werd de droom door de sovjets waargemaakt.

De onderzochte materie is zo omvangrijk en complex, zo vol tegenstrijdigheden ook, dat er, in dit stadium van het onderzoek, voor België en meer specifiek voor Vlaanderen nog geen eenvoudige krachtlijnen kunnen geformuleerd worden. De medewerkers hebben geworsteld met een ingewikkeld netwerk van structuren, betekenissen en gedragingen, en dat over een periode van bijna twee eeuwen met grote veranderingen in de maatschappelijke ordening. Bovendien hebben zij op minstens twee niveaus gewerkt: dat van de norm en dat van de realiteit. Daarom stippen zij alleen elementen van

verandering aan, die moeten aanzetten tot verder onderzoek. Een aantal van de medewerkers heeft in ieder geval de microbe al stevig te pakken.

Nochtans zijn ze er door overleg en samenwerking naar mijn mening nu al in geslaagd de stukjes van de caleidoscopische wereld van socialisten en arbeiders - van mannelijkheid en vrouwelijkheid, van controlerende maatregelen en seksuele miserie, van verschuivingen van seksuele attitudes - samen te voegen tot een coherent beeld. Wat meer is, iedereen komt tot de vaststelling van Bob Carlier: "*Het zijn 'de socialisten' en de vrijzinnigen, die de spits hebben afgebeten voor veranderingen die strookten met hun sociaal-psychologische structuur en hun nood aan ook andere ontvoogding*" (Carlier 228). Door de invalshoek van de seksualiteit die in dit werk centraal staat, is een nieuwe morele dimensie aan de geschiedenis van de Belgische socialistische arbeidersbeweging toegevoegd.

D. De Weerd (ed.), *Begeerte heeft ons aangeraakt. Socialisten, sekse en seksualiteit*, Gent: AMSAB- Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1999, 498 p.
Te koop bij AMSAB
Prijs: 800 BEF

Boom, van de Oudheid tot het Jaar 2000

Martine Vermandere, coördinator
AMSAB-Centrum Antwerpen

Alex Vinck publiceert reeds meer dan vijftwintig jaar historische werken over de gemeentete Boom en haar verenigingen. Het materiaal

dat hij rond de socialistische arbeidersbeweging in de Rupelstreek verzamelde overhandigde hij aan het AMSAB.

Pas verscheen een nieuw boek van zijn hand waarin hij de algemene geschiedschrijving over Boom - onder meer door Sel, Steenackers en Lamot - actualiseerde en aanvulde. Hij zocht en vond nieuw bronnenmateriaal en lardeerde zijn teksten met illustraties die nooit eerder werden getoond.

Het boek vangt aan in de oudheid, toen de kleiafzetting in de ondergrond plaatsvond die het verdere verloop van de Boomse geschiedenis zou bepalen. Niet alleen steeg Boom hierdoor uit boven het lokaal belang, maar werden er ook diepe wonden geslagen in het landschap en in de lokale gemeenschap.

Wie wil weten hoe het nu juist zit met de heldhaftigheid van de Boomse vrouwen in 1609,

zoals getoond wordt in de film 'Kermesse Héroïque' (1935) van Jacques Feyder, waarom de brug over de Rupel de Weduwe van Enchodtbrug heet, of de Bomenaars echt 'hondenfretters' waren, wat De zwarte hand was en zelfs welke Bomenaar Belgisch kampioen rock and roll werd, krijgt ruimschoots antwoord. De publicatie werd gerealiseerd dankzij het meecnaat van de erven Leens-Huysmans en Verhoeven-De Bruyn en de steun van het Gemeentebestuur Boom.

A. Vinck, Boom, van de Oudheid tot het Jaar 2000, Boom: WECK, 1999, 325 ill., 352p.

Te koop bij vzw WECK, Antwerpse Steenweg 91, bus 36, 2850 Boom; tel. en fax: (03) 888 10 96 en

Standaard Boekhandel Boom

Prijs: 1450 BEF (excl. verz. kosten)

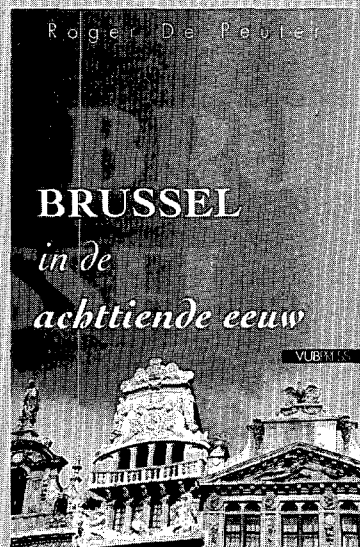
Brussel in de achttiende eeuw

Roger De Peuter

In vergelijking met Antwerpen, Gent of Brugge, is de sociaal-economische geschiedenis van Brussel in de vroeg-moderne tijd weinig bestudeerd. Historicus Roger De Peuter trok naar de archieven van de centrale regering, het stadsbestuur, de ambachten, de kooplieden en de bedrijven van Brussel, op zoek naar getuigen en sporen van de ontwikkeling van een aantal specifieke bedrijfstakken en branches uit de periode 1670 tot 1800. In dit boek brengt hij op verhelderende wijze verslag uit van zijn ontdekkingstocht naar de textielnijverheid, de graan- en wijnhandel, de suikerraffinage, de tabaksbewerking en de rol die ondernemers, handelaars, ambachten en de toenmalige stads- en regeringselites daarbij speelden. Uit De Peuters onderzoek blijkt dat Brussel in de achttiende eeuw een eerder bescheiden rol speelde in de internationale handel en dat de stad vooral een consument en een regionaal distributiecentrum was van ter plaatse geproduceerde en geïmporteerde goederen. Maar, tijdens de achttiende eeuw werd ook de basis gelegd van de latere intensieve contacten met het Waalse achterland, met name het Henegouwse industriebekken.

Boeken, boeiender geschenken kan je niet bedenken.

UITGEVERIJ VUBPRESS

520p, prijs: 995,-